

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Марина ХРОЛЕНКО

" 28 " вересня 2024 р.

Робоча навчальна програма

навчальної дисципліни **МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Галузь знань: 01Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Рівень вищої освіти: ОС «Бакалавр»

Освітньо-професійні програми: «Початкова освіта»; «Початкова освіта та інформатика»; «Початкова освіта та психологія»

Статус дисципліни: _____ нормативна

Структурні підрозділи (факультети, ННІ, кафедри), відповідальні за реалізацію навчальної дисципліни: Навчально-науковий інститут педагогіки і психології, кафедра теорії і методики початкової освіти

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС		Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	II	3, 4	7	210	104	38	30	36		106	7 с.	3 с.	4 с.
Заочна	II	3, 4	7	210	22	8	6	8		188	7 с.	3 с.	4 с.

м. Глухів – 2024

Робочу програму навчальної дисципліни складено відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта ОС «Бакалавр», професійних стандартів за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», ОПП підготовки бакалаврів за спеціальністю 013 Початкова освіта, навчального плану, навчальної програми.

Укладач робочої програми: кандидат педагогічних наук, доцент

Валентина СОБКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

кафедрою теорії і методики початкової освіти

протокол від « 29 » 08 2024 року № 1

Завідувач кафедри кандидат педагогічних наук, доцент

Тетяна ЗЕНЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

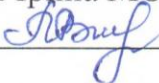
вченою радою ННІ педагогіки і психології

протокол від « 29 » 08 2024 року № 7

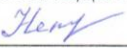
Голова вченої ради ННІ Педагогіки і психології кандидат педагогічних наук,
доцент Андрій ШЕРУДИЛО

Гаранти освітніх програм:

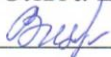
кандидат педагогічних наук, доцент Ірина МОЗУЛЬ

кандидат педагогічних наук, ст. викладач Галина НЕПОМНЯЦА

кандидат педагогічних наук, доцент Ольга ВИШНИК

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Характеристика дисципліни	Спеціальність, освітній ступінь	Академічний календар, види занять
Кількість: кредитів ECTS: 7 модулів: 4 змістових модулів: 4 Загальний обсяг дисципліни: 210 год.	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка ОС: бакалавр Спеціальність 013 Початкова освіта	Статус дисципліни: нормативна навчальна дисципліна циклу професійної підготовки Курс: II Семестр: 3, 4 Всього годин: лекцій: 38 /8* лабораторних: 30 /6 практичних: 36 /8 СРС: 106 /188 Види підсумкового контролю: залік (3 семестр) екзамен (4 семестр)

Примітка: * у знаменнику подано кількість кредитів і годин для заочної форми навчання

Пояснювальна записка

Освітній компонент «**Методика навчання української мови**» належить до переліку дисциплін нормативного складника циклу професійної підготовки бакалаврів.

Зміст навчальної дисципліни спрямовано на підготовку майбутніх учителів до реалізації мети мовно-літературної освітньої галузі (українська мова) Державного стандарту початкової освіти, на оволодіння здобувачами вищої освіти компетентностями, необхідними для організації освітнього процесу на уроках української мови / української мови і літератури в 1–4 класах. Її зміст розроблено з урахуванням викликів сьогодення, положень Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту початкової освіти, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта ОС Бакалавр.

Мета курсу – забезпечити належний рівень теоретичних знань студентів з методики навчання української мови в початкових класах на сучасному етапі розвитку школи, а також формування практично-методичних умінь, необхідних для вирішення актуальних проблем мовної освіти учнів початкової школи відповідно до державних і європейських стандартів на основі компетентнісного підходу, сприяти розвитку професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів, інтересу до творчої педагогічної діяльності.

Основними завданнями викладання дисципліни «Методика навчання української мови» є:

- ознайомити здобувачів освіти з теорією і методикою навчання української мови як педагогічною наукою;
- забезпечити опанування майбутніми вчителями початкових класів Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти, розроблених під керівництвом О. Савченко, Р. Шияна (для 1–2 та 3–4 класів), чинних підручників з української мови та читання для 1–4 класів, нових нормативних документів у галузі початкової освіти;
- підготувати майбутніх учителів до формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей в умовах Нової української школи;
- забезпечити оволодіння здобувачами вищої педагогічної освіти методикою формування в учнів системи початкових уявлень і понять із фонетики, лексики, словотвору, морфології, синтаксису, прийомами ознайомлення школярів з найважливішими нормами української літературної мови та правопису і здійснення на цій основі мовленнєвого розвитку дітей, піднесення їхньої мовно-мовленнєвої культури;
- підготувати майбутніх учителів до самостійного й осмисленого вирішення питань навчання, виховання і розвитку молодших школярів, навчати співвідносити теоретичні знання з практикою навчання української мови на засадах компетентнісного підходу;
- підготувати студентів до моделювання уроків усіх типів і структур у школі першого ступеня у контексті Концепції «Нова українська школа»;
- формувати у студентів уміння, необхідні для подальшого вивчення теорії і практики навчання і виховання молодших школярів, для критичної самооцінки й узагальнення власного досвіду роботи, вивчення інноваційного педагогічного досвіду;
- озброювати майбутніх учителів прийомами підвищення виховного впливу мови як навчального предмета на особистість учня, інтенсивного цілеспрямованого розвитку пізнавальних можливостей учнів;
- розвивати у майбутніх фахівців початкової освіти високу пізнавальну активність, залучати їх до науково-дослідної роботи.

Навчальна дисципліна сприятиме формуванню в бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта таких компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених відповідними нормативними документами:

Пререквізити: студенти опановують предмет «Методика навчання української мови» після засвоєння таких дисциплін: «Історія та культура України», «Дитяча література», «Педагогіка», «Психологія», «Нові інформаційні технології навчання», «Інформатика», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Сучасна українська мова з практикумом».

Постреквізити: Виробнича педагогічна практика, Педагогічна практика на робочому місці вчителя початкових класів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності (ФК/СК)

СК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК 7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Компетентності відповідно до Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»

Загальні компетентності

ЗК.01. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина, реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність);

ЗК.02. Здатність до особистісної взаємодії, робота в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність);

ЗК.03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність);

ЗК.04. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність);

ЗК.05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

Трудові функції (професійні компетентності, що входять до них)

Трудова функція А Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)

(А1 Мовно-комунікативна компетентність, А2 Предметно-методична компетентність, А3 Інформаційно-цифрова компетентність);

Трудова функція Б Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу

(Б1 Психологічна компетентність; Б2 Емоційно-етична компетентність;

Б3 Компетентність педагогічного партнерства);

Трудова функція В Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища

(В1 Інклюзивна компетентність (*частково*); В2 Здоров'язбережувальна компетентність; В3

Проектувальна компетентність);

Трудова функція Г Управління освітнім процесом

(Г1 Прогностична компетентність; Г2 Організаційна компетентність; Г3 Оцінювально-аналітична компетентність);

Трудова функція Д Безперервний професійний розвиток

(Д1 Інноваційна компетентність (*частково*); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (*частково*) Д3 Рефлексивна компетентність).

Програмні результати навчання (ПР)

ПР 01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР 04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР 06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР 08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР 09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР 10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР 12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР 16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Політика курсу

Організаційні питання :

З огляду на внесення Глухівської територіальної громади до переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, проведення лекційних, практичних занять здійснюватиметься за допомогою сервісів Zoom (платформа для проведення відеоконференцій, онлайнзанять, онлайнконсультацій (<https://zoom.us/>), Google (meet.google.com) із відображенням покликань в ел. розкладі;

- в асинхронному режимі – у Google Classroom.

Для студентів, які не мають змоги систематично виходити на зв'язок, буде забезпечено освітню комунікацію через Viber, електронну пошту.

Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин відведених на:				
	лекції	практичні	лабораторні	самостійна робота	
Змістовий модуль 1 Методика навчання грамоти					
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна	2/0			4/6	
Теми 2-3. Методика навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти	4/1	4/0	2/0	8/10	
Теми 4. Буквений та післябуквений періоди навчання грамоти. Навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами	4/1	6/2	4/0	8/14	
Змістовий модуль 2 Методика навчання каліграфічного письма					
Тема 1. Теоретичні засади методики навчання каліграфічного письма у початкових класах	2/0			4/6	
Тема 2. Особливості формування каліграфічної навички у першокласників.			2/0	4/6	
Тема 3. Основні й додаткові елементи рукописних букв українського алфавіту			2/0	4/6	
Тема 4. Особливості написання малих літер українського алфавіту			2/1	4/8	
Тема 5. Особливості написання великих літер українського алфавіту			2/1	4/8	
Тема 6. Особливості запису складів (буквосполучень), слів, речень.			4/2	4/8	
Змістовий модуль 3 Методика вивчення мовної теорії					
Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання здобувачів початкової освіти української мови	2/1	4/0	2/0	4/8	
Тема 2. Типи, структура і методика уроків української мови. Особливості уроків в інклюзивному класі	2/1	4/2	4/2	2/8	
Тема 3. Методика вивчення основ фонетики і графіки	2/0	2/0		2/6	
Тема 4. Методика вивчення елементів лексикології	2/0			4/8	
Тема 5. Методика вивчення морфемної будови слова	2/0			4/8	
Тема 6. Методика вивчення частин мови	4/2	2/0		6/12	
Тема 7. Методика опрацювання елементів синтаксису і пунктуації	2/0	2/0		4/8	
Тема 8. Методика вивчення орфографії	2/0	2/2	2/0	4/8	
Тема 9. Позаурочна навчально-пізнавальна діяльність з української мови				4/8	
Змістовий модуль 4					

Методика розвитку усного і писемного мовлення					
Тема 1. Теоретичні основи методики розвитку мовлення молодших школярів	2/1	2/0	2/0	6/8	
Тема 2. Методика розвитку мовлення учнів на вимовному, лексичному і граматичному рівнях.	2/0	2/0		6/12	
Тема 3. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту.	2/1	2/0		6/8	
Тема 4. Методика поетапної роботи над переказом	1/0	2/1		4/6	
Тема 5. Методика роботи над побудовою висловлювань різних типів	1/0	2/1	2/0	6/8	
Усього	38/8	36/8	30/6	106/188	
3 сем.	28/4	26/4	20/2	70/110	
4 сем.	10/4	10/4	10/4	36/78	

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Номер теми	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
Змістовий модуль 1 Методика навчання грамоти		
1	Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука і навчальна дисципліна Зміст лекції 1. Мета, предмет і завдання курсу методики навчання української мови в початкових класах в умовах Нової української школи. 2. Структура курсу, зумовленість розділів змістом, завданнями української мови як навчальної дисципліни в системі початкової мовної освіти. 3. Наукові основи побудови курсу методики навчання української мови в початкових класах. 4. Зв'язок методики навчання української мови в початкових класах з іншими науками. 5. Джерела вивчення курсу методики навчання української мови в початкових класах. 6. Методи наукового дослідження в методиці української мови (теоретичні, емпіричні). Література: [рекомендована до курсу].	2/0
2 - 3	Теми 2 – 3. Методика навчання грамоти. Добуквений період Зміст лекції 1. Наукові основи методики навчання грамоти. 2. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. 3. Завдання добуквеного періоду, обсяг знань, умінь і навичок, які мають засвоїти учні в добуквений період. 4. Методика розвитку усного мовлення у добуквений період. 5. Методика формування мовних уявлень про слово, речення, висловлювання. 6. Методика формування в учнів фонетичних уявлень: склад, наголос, наголошений склад, звуки мовлення. 7. Методика підготовки першокласників до письма. Література: [рекомендована до курсу].	4/1
4	Тема 4. Буквений та післябуквений періоди навчання грамоти Зміст лекції 1. Завдання буквеного періоду, обсяг знань, умінь і навичок, які мають засвоїти учні в цей період. Поділ його на етапи. 2. Методика розвитку мовлення першокласників у буквений період.	4/1

	3. Методика формування початкових умінь і навичок читання. 4. Структура і методика уроку читання в буквений період. 5. Формування у першокласників початкового вміння писати. Структура і методика уроку письма. 6. Післябуквений період навчання грамоти. Особливості проведення уроків читання і письма у цей період. 7. Навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами. Література: [рекомендована до курсу].	
Змістовий модуль 2 Методика навчання каліграфічного письма		
1	Тема 1. Теоретичні засади методики навчання каліграфічного письма у початкових класах Зміст лекції 1. Зміст навчання та очікувані результати з формування повноцінної навички письма учнів початкових класів. 2. Методи навчання каліграфічного письма: копіювальний, тактовий (ритмічний), аналітико-синтетичний, лінійний (графічний), генетичний і метод Карстера. 3. Прийоми формування навички каліграфічного письма у першокласників. Навчання письма учнів з особливими потребами. 4. Норми каліграфічного письма в сучасній початковій школі. 5. Гігієнічні вимоги до уроків письма. Умови, необхідні для навчання каліграфічного письма. 6. Підготовка вчителя до уроку письма. Література: [рекомендована до курсу].	1 0
2	Тема 2. Етапи навчання учнів початкових класів каліграфічного письма Зміст лекції 1. Перший етап: підготовчі вправи з письма в добуквений період. 2. Другий етап письма: письмо малих і великих букв I-VI групи. 3. Написання складів, слів та речень. 4. Удосконалення навичок каліграфічного письма в учнів 2 - 4 класів. 5. Написання арабських цифр. Література: [рекомендована до курсу].	1 0
Змістовий модуль 3 Методика вивчення мовної теорії		
1	Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання здобувачів початкової освіти української мови Зміст лекції 1. Наукові засади методики навчання молодших школярів рідної мови (лінгвістичні, психолого-педагогічні). 2. Значення і завдання початкового курсу рідної мови. Практична спрямованість курсу. 3. Методи вивчення мови в початкових класах. 4. Методичні засади дослідження мовних явищ у початкових класах. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
2	Тема 2. Типи, структура і методика уроків української мови Зміст лекції 1. Сучасні вимоги до уроків мови. 2. Типи і структура уроків української мови в початкових класах. 3. Планування уроків, підготовка до них. 4. Методика проведення уроків української мови різних типів. 5. Особливості уроків в інклюзивному класі 6. Мовний режим у школі. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
3	Тема 3. Методика вивчення основ фонетики і графіки Зміст лекції 1. Роль і завдання вивчення елементів фонетики і графіки. Вивчення елементів фонетики у тісному взаємозв'язку з орфоепією та графікою. 2. Методика повторення, поглиблення, узагальнення і систематизації фонетичних знань, набутих у період навчання грамоти: - особливості звуків і букв; - тверді і м'які приголосні; - дзвінки і глухі приголосні; - подовжені приголосні;	2/0

	- склад, наголошений (ненаголошений) склад. 3. Методика ознайомлення учнів з українським алфавітом. 4. Методи і прийоми роботи, види вправ з фонетики, методика їх проведення. 5. Труднощі у засвоєнні учнями елементів фонетики і графіки. Шляхи усунення недоліків у знаннях і вміннях молодших школярів. Література: [рекомендована до курсу].	
4	Тема 4. Методика вивчення елементів лексикології Зміст лекції 1. Лінгводидактичні основи методики роботи над лексичними явищами української мови в початкових класах. 2. Джерела збагачення словникового запасу учнів. 3. Прийоми розкриття лексичного значення слів. 4. Методика роботи над словами з прямим і переносним значенням, над багатозначними словами, синонімами, антонімами, найпоширенішими омонімами та фразеологічними одиницями. 5. Види лексичних вправ, методика їх проведення. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
5	Тема 5. Методика вивчення морфемної будови слова Зміст лекції 1. Значення і завдання роботи з вивчення морфемної будови слова та ознайомлення з елементами словотворення. 2. Система вивчення морфемної будови слова в початкових класах. Зміст і методика роботи на кожному з етапів. 3. Методика розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, суфікс, спільнокореневі слова. 4. Ознайомлення з роллю морфем у вираженні лексичного, граматичного значень слова. 5. Види вправ, методика їх проведення. Морфемний розбір слів. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
6	Тема 6. Методика вивчення частин мови Зміст лекції 1. Лінгвістичні засади методики вивчення частин мови. 2. Значення і завдання вивчення морфологічного матеріалу в початкових класах. 3. Процес формування в учнів уявлення про граматичне поняття. 4. Методика вивчення частин мови: - система роботи над іменником; - система роботи над прикметником; - система роботи над дієсловом; - методика ознайомлення із займенниками, прислівниками, числівниками, прийменниками, сполучниками. Література: [рекомендована до курсу].	4/2
7	Тема 7. Методика роботи над елементами синтаксису і пунктуації Зміст лекції 1. Роль і завдання вивчення елементів синтаксису в початкових класах, напрями роботи. 2. Формування поняття про речення і його типи за метою висловлювання та інтонацією. 3. Методика розкриття синтаксичних понять: основа речення, підмет, присудок, головні члени речення, другорядні члени речення, однорідні члени речення. 4. Методика навчання учнів встановлювати смисловий і граматичний зв'язок між словами в реченні. 5. Ознайомлення молодших школярів із пунктуацією. Формування в учнів пунктуаційних навичок у поєднанні з виразністю мовлення. 6. Види вправ з синтаксису і пунктуації. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
8	Тема 8. Методика навчання орфографії Зміст лекції 1. Значення і завдання оволодіння орфографією рідної мови. 2. Методика опрацювання орфографічних правил. Залежність методики від лінгвістичної природи написань. 3. Методи і прийоми навчання орфографії. Види орфографічних вправ, методика їх проведення. 4. Дидактичні умови успішного засвоєння орфографії. 5. Вивчення учнівських помилок. Причини виникнення помилок, виправлення і запобігання орфографічним помилкам.	2/0

	Література: [рекомендована до курсу].	
Змістовий модуль 4 Методика розвитку усного і писемного мовлення		
1	Тема 1. Теоретичні основи методики розвитку мовлення молодших школярів Зміст лекції 1. Поняття про мовлення. Види мовлення. 2. Вимоги програми щодо формування у молодших школярів уявлень про мову і мовлення. 3. Основні напрями роботи з розвитку мовлення. 4. Умови успішного розвитку мовлення молодших школярів. 5. Методи розвитку мовлення учнів. Прийоми, типи завдань. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
2	Тема 2. Методика розвитку мовлення учнів на вимовному, лексичному і граматичному рівнях Зміст лекції 1.Робота з розвитку мовлення учнів на вимовному рівні. 2.Лексичний рівень роботи з розвитку мовлення. 3. Словосполучення і розвиток мовлення. Види мовленнєвих вправ зі словосполученнями. 4. Речення як мовленнєва одиниця. Завдання роботи над реченням. 5. Види вправ з реченнями і методика їх проведення. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
3	Тема 3. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту Зміст лекції 1. Текст як одиниця мови і мовлення. 2. Методика формування в учнів уявлення про текст, його тему, мету. 3. Ознайомлення молодших школярів зі складовими частинами тексту, абзацом. 4. Ознайомлення учнів з типами текстів (розповідь, опис, міркування, есе). 5. Види шкільних текстових вправ. Методика їх проведення. 6. Формування у молодших школярів умінь, необхідних для побудови зв'язних висловлювань. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
4	Тема 4. Методика поетапної роботи над переказом Зміст лекції 1. Значення і завдання переказів, вимоги до усних і письмових переказів. 2. Класифікація переказів за дидактичною метою, типом мовлення, докладністю передачі змісту, місцем виконання. 3. Методика поетапної підготовки до усного і письмового переказу. 4. Структура і методика проведення уроку на складання переказу. Література: [рекомендована до курсу].	1/0
5	Тема 5. Методика роботи над побудовою висловлювань різних типів Зміст лекції 1. Місце творів у системі розвитку мовлення. Програмові вимоги до усних і письмових зв'язних висловлювань. 2. Види усних і письмових творів. 3. Основні етапи роботи над учнівським твором. 4. Структура і методика уроку розвитку зв'язного мовлення на складання твору. 5. Методика аналізу учнівських творів. Література: [рекомендована до курсу].	1/0
Разом		38/8

ЗМІСТ ПРАКТИЧНОГО КУРСУ

Номер теми	Теми практичних і лабораторних занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1 Методика навчання грамоти Практичні заняття		
1	Тема: Аналіз програми з української мови і читання для 1 класу. План 1. Головні завдання початкового етапу мовно-літературної освіти. 2. Загальна характеристика періоду навчання грамоти. 3. Аналіз програми з навчання грамоти. 4. Психологічні та лінгвістичні основи навчання грамоти. 5. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. 6. Особливості організації освітнього середовища у 1 класі в умовах Нової української школи. 7. Компетентнісний підхід у навчанні грамоти першокласників. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
2	Тема. Добуквений період навчання грамоти. План 1. Добуквений період навчання грамоти, його тривалість і завдання. 2. Формування загальнонавчальних умінь і навичок першокласників. 3. Робота з розвитку усного мовлення першокласників (удосконалення звуковимови. 4. Збагачення, уточнення й активізація словникового запасу; удосконалення граматичної будови усного мовлення; робота над культурою мовлення і спілкування). 5. Зміст роботи в цей період на уроках читання і письма. 6. Підготовка руки дитини до письма. 7. Особливості структури і методики уроків добуквеного періоду; інтегровані уроки навчання грамоти. Проведення фрагментів уроків на формування у першокласників елементарних аналітико-синтетичних умінь у роботі над текстом, реченням, словом, складом, звуками мовлення. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
3	Тема. Зміст, структура і методика уроків читання буквеного періоду навчання грамоти План 1. Завдання буквеного періоду; компетентнісний підхід у навчанні грамоти першокласників. 2. Типи уроків навчання грамоти. 3. Вимоги до уроків періоду навчання грамоти. Реалізація диференційованого підходу. 4. Прийоми звукового аналізу та звукового синтезу. 5. Послідовність роботи над звуком і буквою на уроці читання.. 6. Опрацювання матеріалу на сторінці та тематичному розвороті букваря. Аналіз конспектів уроків читання (визначення їх структури, аналіз пропонує методів і прийомів роботи на уроці). Аналіз дидактичного матеріалу, який використовується на уроках читання в період навчання грамоти. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
4	Тема: Моделювання конспектів уроків читання у буквений період навчання грамоти. План 1. Етапи буквеного періоду, специфіка роботи на кожному з них. 2. Послідовність роботи над звуком і буквою. 3. Методика оволодіння учнями читанням прямих складів, слів. 4. Реалізація компетентнісного підходу на уроках читання. 5. Навчання грамоти учнів з особливими освітніми потребами. Тренування студентів у проведенні етапів уроку за складеними конспектами. Обґрунтування методики використання на уроках різних видів роботи, дидактичних матеріалів, інтернет-ресурсів. Література: [рекомендована до курсу].	2/0

5	Тема: Зміст, структура і методика уроків письма в буквений період навчання грамоти План 1.Завдання уроків письма у буквений період. 2.Психолого-педагогічні особливості процесу навчання письма. 3. Організаційні й гігієнічні умови навчання письма. 4. Характеристика рукописного шрифту для навчання письма першокласників. 5. Види робіт з письма в буквений період навчання грамоти. 6. Структура і методика проведення уроку письма на вивчення нової букви. Тренування студентів у проведенні етапів уроку письма за складеними конспектами. Обговорення методики використання на уроках письма різних видів роботи, дидактичних засобів навчання. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
6	Тема. Розроблення та проведення фрагментів уроків післябуквеного періоду навчання грамоти. План 1. Післябуквений період навчання грамоти, його завдання. 2. Особливості уроків читання в післябуквений період (<i>матеріал для читання; методика використання навчальних посібників; види і прийоми роботи на уроках читання; структура і методика уроків читання в післябуквений період</i>). 3. Особливості уроків письма післябуквеного періоду (<i>види і прийоми роботи на уроці письма; удосконалення орфографічної уважності дітей</i>). 4. Методика роботи на інтегрованих уроках навчання грамоти у післябуквений період. 5. Реалізація компетентнісного підходу у навчанні грамоти першокласників. Моделювання фрагментів уроків, проведення в аудиторії. Обґрунтування методики використання дидактичних засобів. Література: [рекомендована до курсу]..	2/0
	Лабораторні заняття	
1	Тема. Навчально-методичне забезпечення навчання грамоти План I. Аналіз букварів для навчання грамоти учнів 1 класу: 1. Вихідні відомості про підручник (автор; назва видавництва, рік видання; обсяг; загальна відповідність Державному стандарту початкової освіти). 2. Добуквена частина (обсяг; матеріал для реалізації основних програмових завдань; система умовних позначень; зміст ілюстративного матеріалу). 3. Буквена частина (послідовність вивчення букв;відмінність у побудові буквеного та добуквеного періодів;структура сторінки букваря; система вправ для читання; аналіз текстів буквеного періоду; матеріал післябуквеного періоду). 4. Матеріали для реалізації компетентнісного підходу. 5. Художнє і технічне оформлення букваря. 6. Висновок про підручник, його загальна науково-методична оцінка. II. Аналіз методичних посібників, статей, інтернет-ресурсів з методики навчання грамоти: - зміст завдань у посібниках, зошитах з навчання грамоти; - відображення сучасних досягнень у галузі педагогіки, методики навчання грамоти; - упровадження компетентнісного і системно-діяльнісного підходів; - забезпечення доступності знань і якісного засвоєння програмового матеріалу, розвитку особистості дитини; навчання осіб з особливими освітніми потребами. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
2	Тема: Спостереження уроку читання у буквений період навчання грамоти. План I. Розкриття теоретичного матеріалу: - буквений період навчання грамоти, його завдання; - структура уроку читання на вивчення нового звука і нової букви. II. Спостереження і запис змісту уроку читання. III. Аналіз переглянутого уроку за планом (з урахуванням вимог до сучасного уроку в умовах НУШ). Література: [рекомендована до курсу].	2/0
3	Тема: Спостереження уроку письма у буквений період навчання грамоти. План 1. Основні вимоги щодо змісту навчального матеріалу та очікуваних результатів у 1-му класі на уроках письма (змістова лінія «Взаємодіємо письмово»).	2/0

	2. Структурну схему уроків письма на вивчення нової букви / навчання письма на інтегрованих уроках. 3. Спостереження і запис перебігу уроку. 4. Аналіз переглянутого уроку за планом (з урахуванням вимог до сучасного уроку в умовах НУШ). Література: [рекомендована до курсу].	
Змістовий модуль 2 Методика навчання каліграфічного письма Лабораторні заняття		
4	Тема: Особливості формування каліграфічної навички у першокласників. План 1. Технічні, графічні та орфографічні навички письма. 2. Методи навчання правильного рукописного письма. 3. Прийоми формування каліграфічної навички письма. 4. Умови навчання каліграфічного письма (внутрішні та зовнішні). 5. Вимоги програми до формування навички письма у 1 класі. Аналіз зошитів для письма з друкованою основою (1 клас). Аналіз навчального рукописного шрифту, який запроваджено в зошитах для письма, призначених для першокласників. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
5	Тема: Основні й додаткові елементи рукописних букв українського алфавіту План 1. Основні елементи букв, які виокремлюють на сучасному етапі розвитку методики навчання письма. 2. Додаткові (допоміжні) елементи букв українського алфавіту. 3. Методика навчання правильного письма елементів букв. 4. Написання основних і додаткових елементів рукописних букв українського алфавіту. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
6	Тема: Особливості написання малих літер українського алфавіту План 1. Аналіз особливостей написання малих літер українського алфавіту: 1 група – букви, які складаються з похилої лінії із заокругленням унизу та окремих допоміжних елементів: <i>і, ї, у, й, ш, ц, щ, ч, н, л, м, я, г;</i> 2 група – букви, у складі яких є похила лінія із заокругленням угорі або угорі та внизу: <i>з, п, т, р;</i> 3 група – букви, основним елементом яких є овал: <i>о, а, б, ю, ф;</i> 4 група – букви, утворені з півовалів та допоміжних елементів: <i>с, є, х, ж, е;</i> 5 група – букви, в основі яких – подовжена похила лінія з петлею: <i>у, д, в, з;</i> 6 група – букви <i>ь, к.</i> 2. Написання малих літер українського алфавіту. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
7	Тема: Особливості написання великих літер українського алфавіту План 1. Аналіз особливостей написання великих літер українського алфавіту: 1 група – букви, що складаються з подовженої похилої лінії із заокругленням унизу праворуч та окремих додаткових елементів: <i>И, Й, Ш, Ц, Щ, Ч;</i> 2 група – букви, що мають передній плавний елемент: <i>Л, М, А, Я;</i> 3 група – букви, в основі яких – подовжена похила лінія із заокругленням унизу ліворуч: <i>І, Ї, Г, П, Т, У, Р, Г;</i> 4 група – букви, в основі яких – овал або півовал: <i>Є, Х, Ж, О, Ю, Ф, З, Е;</i> 5 група – букви особливо складної конструкції: <i>Н, К, Б, В, Д.</i> 2. Написання великих літер українського алфавіту. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
8-9	Тема: Особливості запису складів (буквосполучень), слів, речень. План Аналіз основних типів і способів з'єднань літер українського алфавіту: 1) типи з'єднань (<i>верхнє, середнє, нижнє</i>); 2) способи з'єднань (<i>відривне</i> поєднання, <i>безвідривне</i> з'єднання).	4/2

	2. Алгоритм запису складів (буквсполучень) із новою буквою. 3. Алгоритм запису слів із новою буквою. 4. Алгоритм запису речень із новою буквою. Написання малих і великих літер українського алфавіту, з'єднань літер; написання складів (буквсполучень) з новою буквою, слів, речень. Література: [рекомендована до курсу].	
Змістовий модуль 3 Методика вивчення мовної теорії Практичні заняття		
7	Тема: Аналіз програми та підручників з української мови План 1.Лінгвістична основа методики навчання школярів української мови з урахуванням взаємозв'язку всіх її аспектів. 2.Значення і завдання вивчення основ фонетики і графіки, морфемної будови слова, граматики, орфографії. 3.Компетентнісний підхід у процесі дослідження мовних одиниць і явищ. 3. Практична спрямованість початкового курсу мови. Аналіз змісту матеріалу з фонетики, лексикології, граматики, орфографії, вміщеного у типових програмах (під керівництвом Савченко О.Я. і під керівництвом Шияна Р.Б.) для 2 – 4 класів (програми 2018 р., 2019 р.). Аналіз чинних підручників з української мови та читання (частина 1): 1) відповідність підручників вимогам за змістом та системою розташування мовного матеріалу; 2) якість навчального та ілюстративного матеріалу, його відповідність дидактичним принципам, розвивальним та виховним завданням; 3) аналіз системи вправ, змісту, характеру інструкцій до них. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
8	Тема: Методика використання різних методів на уроках української мови План 1. Методи і методичні прийоми вивчення матеріалу з фонетики, граматики та орфографії. 2. Вправи як метод у системі вивчення мовної теорії: 1) загальна характеристика вправ, вимоги до них; 2) мовний розбір, його значення, методика проведення; 3) методика проведення різних видів орфографічних вправ (списування, диктанти, орфографічний розбір). 4) компетентісно орієнтовані завдання у системі початкового курсу української мови. Аналіз системи та методики вправ до окремих тем у підручниках. Дидактичні матеріали для інклюзивної форми навчання. Формування практичних навичок у застосуванні різних за методикою навчальних вправ. Моделювання фрагментів уроків дослідження мовних явищ. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
9	Тема: Структура і методика уроків вивчення мовної теорії План 1. Структура і методика проведення уроків української мови різних типів. 2. Методика проведення <i>інтегрованих</i> уроків української мови та читання. 3. Вимоги до уроків української мови відповідно до вимог Нової української школи. Поради вчителю української мови та літератури щодо роботи в інклюзивному класі. 4. Взаємозв'язок фонетичної, граматичної та правописної роботи з розвитком мовлення на уроці. Побудова і проведення фрагментів уроків української мови (розділ «Будова слова»). Аналіз розроблених фрагментів уроків. Література: [рекомендована до курсу].	2/2
10	Тема: Структура і методика уроків української мови на вивчення нового матеріалу План 1.Визначення і формулювання мети уроку опрацювання нового мовного матеріалу. 2.Спостереження за мовними одиницями і явищами (аналіз істотних ознак). 3.Узагальнення ознак виучуваного поняття. 4.Закріплення мовних і мовленнєвих знань та вмінь.	2/0

	5. Вправлення у практичному застосуванні набутих знань. Проведення фрагментів уроків вивчення мовної теорії за розробленими конспектами. Література: [рекомендована до курсу].	
11	Тема: Методика вивчення орфографічного матеріалу План 1.Лінгвістична природа написань. 2.Умови успішного формування орфографічних навичок. 3.Види орфографічних правил та методика їх опрацювання. 4.Види орфографічних вправ, методика їх проведення. 5.Словникова робота в процесі навчання орфографії. Представлення розроблених фрагментів уроків для формування правописних навичок відповідно до принципів української орфографії (фонетичних, морфологічних, смислових, історичних). Література: [рекомендована до курсу].	2/0
12	Тема: Розроблення конспектів уроків опрацювання орфографічних тем. План 1.Визначення і формулювання мети уроку. 2.Добір матеріалів та обладнання до уроку. 3.Застосування ефективних методів і прийомів навчання. 4.Організація дослідницької діяльності молодших школярів. Представлення фрагментів уроку відповідно до розроблених конспектів. Аналіз пропонованої організації освітньої діяльності на уроці відповідно до вимог Нової української школи. Література: [рекомендована до курсу].	2/2
	Лабораторні заняття	
10	Тема: Спостереження уроку української мови. План 1.Перегляд відеоуроку/онлайн-уроку української мови на вивчення нового матеріалу у 2 – 4 класах. 2.Аналіз переглянутого уроку відповідно до вимог Нової української школи. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
11	Тема: Методика роботи над засвоєнням елементів фонетики і графіки. План 1.Особливості вивчення голосних і приголосних звуків у початковій школі: а) вивчення теми «Голосні звуки та позначення їх буквами»; б) вивчення теми «Приголосні звуки. Тверді та м'які приголосні, способи позначення їх на письмі»; в) вивчення теми «Дзвінки та глухі приголосні звуки». 2. Вивчення тем «Склад» та «Наголос». 3. Види вправ з фонетики, їх значення, методика проведення. 4. Формування орфоепічних умінь і навичок у початковій школі. Презентація розроблених студентами конспектів уроків на вивчення елементів фонетики і графіки. З'ясування ефективності методів та прийомів. Література: [рекомендована до курсу].	2/2
12	Тема: Моделювання фрагментів уроків вивчення частин мови. План 1. Практична спрямованість початкового курсу української мови. 2. Процес формування в учнів молодшого шкільного віку уявлення про граматичні поняття. 3. Програмовий зміст розділу "Частини мови" (по класах). 4. Формування у молодших школярів уявлення про частини мови на основі встановлення їх семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Розроблення і проведення фрагментів уроків на вивчення частин мови. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
13	Тема: Моделювання уроків української мови різних типів і форм. План Робота в групах. Розроблення поширеного конспекту нестандартного уроку закріплення або узагальнення вивченого матеріалу з дотриманням вимог до сучасного уроку до одного з розділів: «Звуки і букви», «Речення», «Текст», «Будова слова», «Частини мови».	2/0

	Презентація розроблених конспектів. Аналіз пропонованої організації освітньої діяльності, визначення її ефективності у реалізації мети. Література: [рекомендована до курсу].	
Змістовий модуль 4 Методика розвитку усного і писемного мовлення Практичні заняття		
13	Тема. Аналіз змісту роботи з розвитку усного і писемного мовлення у початкових класах План 1.Наукові основи методики розвитку усного і писемного мовлення учнів: поняття про мовлення; види мовлення; зв'язне висловлювання; текст як лінгвістичне поняття; культура мовлення; методи розвитку мовлення. 2.Аналіз змісту програми з розвитку мовлення здобувачів початкової освіти (змістові лінії «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово»); 3.Аналіз чинних підручників з української мови (матеріали щодо розвитку мовленнєвої компетентності учнів). 4.Використання дидактичних засобів у процесі розвитку мовлення учнів початкових класів. 5.Аналіз методичної літератури та складання бібліографії з розвитку мовлення Література: [рекомендована до курсу].	2/0
14	Тема: Лексичний рівень роботи з розвитку мовлення План 1.Лексикологія як лінгводидактична основа методики розвитку мовлення на лексичному рівні. 2.Джерела збагачення словникового запасу учнів. 3.Прийоми розкриття лексичного значення слів. 4.Лексико-семантичні, словниково-логічні та лексико-граматичні вправи. Складання системи вправ для роботи над словом. Розроблення і проведення фрагментів уроку на збагачення, закріплення та активізацію словникового запасу учнів. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
15	Тема: Методика розвитку мовлення на граматичному рівні План 1.Формування у здобувачів початкової освіти умінь пов'язувати слова в словосполучення і речення. 2.Розвиток умінь правильно виділяти словосполучення з речення. Види вправ. 3.Вправи на побудову словосполучень, їх дидактичне спрямування і методика проведення. 4.Удосконалення культури мовлення у процесі роботи над словосполученням. 5.Завдання роботи над реченням як мовленнєвою одиницею. 6.Формування у молодших школярів умінь правильно будувати речення залежно від мети, ситуації спілкування. 7.Синтаксичні вправи в системі роботи з розвитку мовлення учнів (за зразком, конструктивні, творчі). Добір вправ для удосконалення культури мовлення засобами роботи над «моделями» словосполучень. Складання дидактичної системи вправ для роботи над реченням. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
16	Тема: Методика розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. План 1. Аналіз змісту навчання та очікуваних результатів роботи над діалогічним і монологічним мовленням у розділах чинних програм: - «Досліджуємо мовні явища» (поняття "Текст") за програмою 2019 р. (для 1 – 2 і 3 – 4 класів); - «Взаємодіємо усно» і «Взаємодіємо письмово» за програмою 2019 р. (для 1–2 і 3 –4 класів). 2. Розроблення фрагментів уроків на формування в учнів діалогічного мовлення. 3. Розкриття методики формування в учнів початкових класів уявлень про текст: - що таке текст, тема тексту, основна думка; - типи текстів (розповідь, опис, міркування, есе); - будова тексту; - засоби зв'язку речень у тексті; - стилістична диференціація в розвитку зв'язного мовлення. 4. Розроблення і проведення вправ на формування в учнів умінь складати тексти різних типів.	2/0

	Література: [рекомендована до курсу].	
17	Тема: Методика проведення уроків розвитку зв'язного мовлення на складання переказів План 1.Переказ як одиниця зв'язного мовлення в умовах школи. Вимоги до текстів для переказів на кожному році навчання. 2.Види переказів (детальний, стислий, вибірковий, творчий) і методика їх проведення. 3.Методика поетапної підготовки до усного та письмового переказу. 4.Структура і методика проведення уроку написання переказу. Проведення фрагментів уроку навчального переказу за складеними конспектами. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
18	Тема. Методика роботи над створенням усних і письмових монологічних висловлень План 1.Місце творів у системі розвитку мовлення. Класифікація творів, вимоги до них. 2.Програмові вимоги до усних і письмових зв'язних висловлювань. 3.Методика роботи над побудовою твору (зачин, основна частина, кінцівка), розкриттям теми, складанням плану. 4.Методика підготовки учнів до написання твору. 5.Особливості структури і методики уроків написання учнями творів. Аналіз розроблених конспектів уроків розвитку зв'язного мовлення на складання творів; проведення фрагментів уроків написання творів. Проведення вправ для розвитку в учнів комунікативних і текстотворчих умінь: 1) визначати і розкривати тему й основну думку висловлювання; 2) збирати, систематизувати матеріал; 3) розташовувати матеріал, дотримуючись складеного плану; 4) уміння використовувати мовні засоби; 5) будувати (творити) текст, удосконалювати його. Література: [рекомендована до курсу].	2/1
	Лабораторні заняття	
14	Тема: Спостереження та аналіз уроку розвитку мовлення. План 1.Спостереження ходу уроку. 2.Аналіз уроку за планом: - тема, мета уроку, його тип; - обладнання (відповідність сучасним вимогам; ефективність використання); - структура уроку; - перебіг уроку (дотримання вимог щодо організації освітньої діяльності учнів на уроках такого типу; реалізація завдань змістових ліній «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово»); - формування ключових і предметних компетентностей учнів; - майстерність учителя. Література: [рекомендована до курсу].	2/0
15	Тема: Методика розвитку мовлення учнів у процесі реалізації змістової лінії «Досліджуємо медіа». План I. Аналіз програми мовно-літературної освіти (українська мова і читання) для 1–4 кл. відповідно до теми (змістова лінія «Досліджуємо медіа»): 1. Завдання роботи з медіатекстами. 2. Зміст навчання та очікувані результати навчання здобувачів освіти (по класах); перелік медіапродуктів, рекомендованих для використання. II. Методика роботи з медіа у процесі навчання української мови: 1) види роботи з медіапродуктами; 2) напрями роботи з медіа у процесі навчання української мови; 3) методичні прийоми роботи з візуальними медіа, аудіальними медіа, аудіовізуальними медіа. III. Моделювання фрагментів уроків на створення учнями простих медіапродуктів (sms-повідомлення; лист; вітальна листівка; запрошення; оголошення; реклама; фотоколаж; стіннівка; книжечка тощо). Література: [рекомендована до курсу].	2/0
Разом		пр. 36/8 лаб. 30/6

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Номер теми	Перелік тем та питань самостійної роботи, їх анотація	Кількість годин
	Змістовий модуль 1 Методика навчання грамоти	
1	Тема: Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна Питання для самостійної роботи 1. Завдання методики навчання української мови у початкових класах як навчальної дисципліни. 2. Методичні принципи навчання української мови у початковій школі. 3. Зв'язок методики навчання української мови з іншими науками (створення семантичної карти). 4. Державний стандарт початкової освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти (мовно-літературна освітня галузь). Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами. 5. Мета і завдання змістових ліній мовно-літературної освіти (українська мова та література) в контексті Концепції «Нова українська школа». Література: [рекомендована до курсу].	4/6
2-3	Теми 2-3. Методика навчання грамоти. Добуквений період навчання грамоти Питання для самостійної роботи 1. Структура та зміст основних розділів програми з навчання грамоти (1 клас, 2018 р.). 2. Наукові основи методики навчання грамоти. 3. Короткий історико-критичний огляд методів навчання грамоти (інформаційне повідомлення). 4. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. 5. Компетентнісний підхід у навчанні грамоти першокласників. 6. Аналіз підручника «Українська мова. Буквар» (за вибором студента) і навчально-методичного посібника з навчання грамоти; 7. Аналіз зошитів для письма у 1 класі («Я пишу», «Прописи», «Я навчаюся писати», «Зошит для письма і розвитку мовлення» та ін.). 8. Аналіз підручника "Українська мова. Буквар" навчальний посібник для осіб з особливими освітніми потребами (Н 90) 1 клас (у 5-ти частинах) (авт. Кульбіда С.В.). 9. Методика розвитку усного мовлення у добуквений період. Література: [рекомендована до курсу].	8/10
4	Теми 4. Буквений та післябуквений періоди навчання грамоти Питання для самостійної роботи 1. Методика розвитку мовлення першокласників у буквений період. 2. Методика навчання письма у буквений період навчання грамоти. 3. Методика проведення інтегрованих уроків читання і письма. 4. Післябуквений період навчання грамоти. Особливості проведення уроків читання і письма у цей період. 5. Види вправ на уроках української мови в післябуквений період навчання грамоти. 6. Граматична пропедевтика у період навчання грамоти. 7. Види самостійної роботи, методика їх організації на уроках читання, письма. 8. Організація і завдання роботи з дитячою книжкою в період навчання грамоти. 9. Аналіз уроку української мови і читання у 1 класі за науково-педагогічною програмою «Інтелект України». 10. Аналіз методики навчання української мови та читання дітей з особливими освітніми потребами. 10. Методика роботи з дитячою книжкою у період навчання грамоти. 11. Особливості планування уроків у період навчання грамоти. Практичні завдання: 1) творча робота «Цікава абетка» (скоромовки, чистомовки, загадки, малюнки для опрцювання обраної букви);	8/14

	2) конспект уроку навчання грамоти (читання) на вивчення нового звуку і букви; 3) конспект уроку письма нової букви; 4) зразки дидактичного матеріалу для залучення дітей у творчий освітній процес на уроках читання і письма у період навчання грамоти. Література: [рекомендована до курсу].	
	Змістовий модуль 2 Методика навчання каліграфічного письма	
1	Тема 1. Теоретичні засади методики навчання каліграфічного письма у початкових класах Питання для самостійної роботи 1.Учені-дослідники методики навчання письма дітей початкової школи (інформаційні повідомлення). 2.Технічні, графічні та орфографічні навички письма. 3.Загальнодидактичні і лінгводидактичні принципи навчання письма. 4.Етапи навчання письма в сучасній початковій школі. 5.Навчально-дидактичний матеріал (демонстраційні картки, таблиці, відеоролики та ін.) для навчання письма. Література: [рекомендована до курсу].	4/6
2	Тема 2. Особливості формування каліграфічної навички у першокласників. Питання для самостійної роботи 1.Формування у першокласників початкового вміння писати. 2.Аналіз зошитів для письма з друкованою основою (1 клас). 3.Аналіз навчального рукописного шрифту, який запроваджено в зошитах для письма, призначених для першокласників. 4.Специфіка формування навички письма у ліворуких першокласників. 5.Нетрадиційні підходи до навчання письма першокласників. Література: [рекомендована до курсу].	4/6
3	Тема 3. Основні й додаткові елементи рукописних букв українського алфавіту Питання для самостійної роботи 1.Графічна компетентність майбутнього вчителя початкових класів. 2.Технічні характеристики форми рукописних букв українського алфавіту. 3.Зразки та детальне пояснення написання основних і додаткових елементів букв. Завдання Укласти конспект уроку письма в добуквений період навчання грамоти. Література: [рекомендована до курсу].	4/6
4	Тема 4. Особливості написання малих літер українського алфавіту Питання для самостійної роботи Зразки, поелементний склад і пояснення написання малих літер українського алфавіту. Завдання 1.Навчитися каліграфічно писати з коментуванням малі букви у зошиті з похилими лініями та на дошці. 2.Укласти конспект уроку письма в буквений період навчання грамоти. Література: [рекомендована до курсу].	4/8
5	Тема 5. Особливості написання великих літер українського алфавіту Питання для самостійної роботи Зразки, поелементний склад і пояснення написання великих літер українського алфавіту. Завдання Навчитися каліграфічно писати з коментуванням великі букви у зошиті з похилими лініями та на дошці. Література: [рекомендована до курсу].	4/8
6	Тема 6. Особливості запису складів (буквосполучень), слів, речень. Питання для самостійної роботи 1.Основні типи і способи з'єднань літер українського алфавіту. 2.Алгоритм запису складів (буквосполучень), слів із новою буквою, речень. 3.Каліграфічне написання малих і великих букв, правильне їх поєднання у словах (у зошиті написати всі малі і великі літери, склади, слова, речення до кожної букви) відповідно до вимог. 4.Вимоги до оформлення письмових робіт з української мови.	4/8

	5.Каліграфічна хвилинка, методика її проведення на уроках мови у початковій школі. 6.Особливості написання арабських цифр і арифметичних знаків. Література: [рекомендована до курсу].	
	Змістовий модуль 3 Методика вивчення мовної теорії	
1	Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання здобувачів початкової освіти української мови Питання для самостійної роботи 1.Особливості змісту нових навчальних програм з української мови для 1 – 4 класів (2018р., 2019 р.). 2.Сучасні методи і прийоми навчання мови в початкових класах. Навчання дітей з особливими освітніми потребами. 3.Прийоми мотивації молодших школярів до вивчення мови як навчального предмета; застосування освітніх технологій. 4.Дидактичний матеріал для залучення молодших школярів у творчий освітній процес на уроках української мови (змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»). 5.Інтерактивні методи у системі дослідження мовних явищ в Новій українській школі. Література: [рекомендована до курсу].	4/8
2	Тема 2. Типи, структура і методика уроків української мови Питання для самостійної роботи 1.Сучасний урок української мови / української мови та читання в Новій українській школі. Особливості уроків української мови в інклюзивному класі. 2.Інтегровані уроки української мови та читання відповідно до сучасних вимог. 3.Розроблення поширених конспектів уроків української мови різних типів і видів відповідно до сучасних вимог. Література: [рекомендована до курсу].	2/8
3	Тема 3. Методика вивчення основ фонетики і графіки Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу з фонетики і графіки (звуки і букви, склад, наголос) у чинних програмах і підручниках з української мови для 2-4 класів: - структурно-логічна схема вивчення фонетики і графіки в початковій школі; зміст навчання та очікувані результати; - аналіз підручників «Українська мова та читання. Частина 1» для 2–4 класів (фонетика, графіка); - упровадження традиційних та інноваційних технологій навчання фонетики і графіки у початкових класах. 2.Методика проведення повного і часткового звуко-буквеного розбору (усного і письмового). 3.Розроблення фрагментів уроків дослідження елементів фонетики і графіки. Література: [рекомендована до курсу].	2/6
4	Тема 4. Методика вивчення елементів лексикології Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу та очікувані результати вивчення лексикології у чинних типових програмах; аналіз теоретичного та практичного матеріалу у підручниках з української мови для 2-4 класів. 2.Особливості вивчення елементів лексикології на уроках української мови у 2 – 4 класах. 3.Розроблення фрагментів уроків: 1. Пряме і переносне значення слів. 2. Однозначні та багатозначні слова. 3. Синоніми. 4. Антоніми. 4.Типологія вправ і завдань для формування у молодших школярів мовної та мовленнєвої компетентностей у процесі навчання лексикології та фразеології. 5.Упровадження інноваційних технологій у систему вивчення елементів лексикології у початкових класах. Література: [рекомендована до курсу].	4/8

5	Тема 5. Методика вивчення морфемної будови слова Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу та очікувані результати вивчення розділу «Будова слова» у чинних типових програмах; аналіз теоретичного та практичного матеріалу у підручниках з української мови для 2-4 класів. 2.Методика розкриття понять: споріднені слова, спільнокореневі слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс. Підготовка фрагмента уроку засвоєння нових знань на одну з тем (за вибором): «Спільнокореневі слова. Корінь», «Закінчення слова. Основа», «Префікс», «Суфікс» (3 клас). 3.Типи вправ для вивчення морфемної будови слова. Розробити по одній вправі на: – спостереження за роллю морфем у слові; – заміну морфем у слові; – добір слів і використання їх у мовленні; – добір слів за поданими схемами; – утворення слів. 4.Морфемний розбір. Методика проведення повного і часткового розбору слова за будовою (усного і письмового). Література: [рекомендована до курсу].	4/8
6	Тема 6. Методика вивчення частин мови Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу та очікувані результати вивчення розділу «Частини мови» у чинних типових програмах; аналіз теоретичного та практичного матеріалу у підручниках з української мови для 2-4 класів. 2.Етапи та методика формування граматичних понять в учнів початкової школи. 3.Труднощі вивчення граматики у початковій школі і шляхи їх подолання 4.Методика проведення повного і часткового морфологічного розбору (усного і письмового). 5.Моделювання конспектів уроків різних типів на вивчення частин мови. Створення ментальних карт «Самостійні частини мови», «Службові частини мови». Література: [рекомендована до курсу].	6/12
7	Тема 7. Методика опрацювання елементів синтаксису і пунктуації Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу та очікувані результати вивчення розділу «Речення» у чинних типових програмах; аналіз теоретичного та практичного матеріалу у підручниках з української мови для 2-4 класів. 2.Опанування молодшими школярами синтаксичних понять у процесі дослідницької діяльності. Моделювання фрагментів уроків. 3.Методика проведення повного і часткового синтаксичного розбору (усного і письмового). Складання словника термінів основних понять теми «Речення» у початкових класах. Добір/розроблення вправ і завдань для засвоєння учнями синтаксичних понять. Література: [рекомендована до курсу].	4/8
8	Тема 8. Методика вивчення орфографії Питання для самостійної роботи 1.Зміст матеріалу та очікувані результати вивчення орфографічного матеріалу у чинних типових програмах; аналіз теоретичного та практичного матеріалу у підручниках з української мови для 2-4 класів. 2.Умови успішного формування орфографічних навичок. 3.Методика формування правописних навичок учнів відповідно до принципів української орфографії (фонетичний, морфологічний, смисловий, історичний). 4.Методика проведення повного і часткового орфографічного розбору. Добір вправ і завдань, інноваційних технологій для формування орфографічної навички учнів (подати конкретні приклади з методичним коментарем). Розроблення конспекту уроку на вивчення орфографічної теми (за вибором здобувача освіти). Література: [рекомендована до курсу].	4/8

9	Тема 9. Позаурочна навчально-пізнавальна діяльність з української мови у початкових класах Питання для самостійної роботи 1.Завдання і принципи позаурочної роботи з української мови в початкових класах. 2.Форми і види позаурочної роботи. 3.Методика організації позакласної роботи з української мови в початкових класах 4.Шляхи розвитку інтересу до вивчення мови як навчального предмета. 5.Робота з сім'ями учнів із проблем культури мовлення, особливостей виконання домашніх завдань різного типу. 6. Розроблення конспектів навчально-пізнавальних заходів з української мови. 7. Аналіз навчально-методичних матеріалів з організації позакласної роботи з української мови. Підготовка анотацій. Література: [рекомендована до курсу].	4/8
Змістовий модуль 4 Методика розвитку усного і писемного мовлення		
1	Тема 1. Теоретичні основи методики розвитку мовлення молодших школярів Питання для самостійної роботи 1.Лінгводидактичні основи формування українськомовної особистості. 2.Методи розвитку мовлення учнів у початковій школі. 3.Розвиток різних видів мовленнєвої діяльності (слухання – розуміння, говоріння, читання, письма) з використанням медіапродуктів. 4.Методика формування комунікативної компетентності молодших школярів. 5.Методика розвитку у молодших школярів умінь будувати діалог; використання компетентісно орієнтованих завдань. 6.Використання мовленнєвих ситуацій (сюжетно-рольових ігор); ефективність їх створення для формування комунікативної компетентності молодших школярів. Література: [рекомендована до курсу].	6/8
2	Тема 2. Методика розвитку мовлення учнів на вимовному, лексичному і граматичному рівнях. Питання для самостійної роботи 1.Методика формування у молодших школярів культури мовлення й етики мовного спілкування. 2.Лексичний рівень роботи з розвитку мовлення. 3.Словосполучення і розвиток мовлення. Види мовленнєвих вправ зі словосполученнями. 4. Речення як мовленнєва одиниця. Завдання роботи над реченням. 5.Види вправ з реченнями і методика їх проведення; удосконалення мовленнєвих умінь школярів. 6.Типові мовленнєві помилки. Шляхи виправлення і запобігання помилкам. Підготувати презентацію на тему «Сучасний урок розвитку мовлення у початкових класах». Література: [рекомендована до курсу].	6/12
3	Тема 3. Розвиток мовлення молодших школярів на рівні тексту. Питання для самостійної роботи 1.Роль тексту у формуванні мовно-мовленнєвої компетентності учнів. 2.Вправи для розвитку в учнів загальномовленнєвих, комунікативних і текстотворчих умінь. 3.Методика формування в молодших школярів елементарних уявлень про стилі мовлення. 4.Ознайомлення учнів з елементами ділового мовлення. 5.Шляхи підвищення самостійності і творчої активності учнів у процесі роботи над текстами різних типів. Розроблення фрагментів уроків на формування в учнів початкових класів уявлень про текст, його типи, будову. Література: [рекомендована до курсу].	6/8
4	Тема 4. Методика поетапної роботи над переказом Питання для самостійної роботи 1.Структура і методика уроку написання переказу.	4/6

	2.Методика проведення переказів (докладного, стислого, вибіркового, творчого): підготовка до переказу; складання плану; мовний аналіз тексту переказу. 3.Критерії оцінювання переказів і творів у початковій школі на сучасному етапі. Підготовка конспектів уроків написання докладного і стислого переказу розповідного тексту (4 клас). Моделювання фрагментів уроків. Складання таблиці критеріїв оцінювання переказів і творів. Література: [рекомендована до курсу].	
5	Тема 5. Методика роботи над побудовою висловлювань різних типів Питання для самостійної роботи 1.Уроки розвитку зв'язного мовлення на складання навчальних творів. 2.Методика роботи над творами різних видів (розповіді, описи, міркування, есе). 3.Методика аналізу учнівських творів. 3.Мовленнєві помилки учнів, їх типи, причини. 4.Прийоми запобігання помилкам у творах учнів. Методика роботи над виправленням помилок. Розроблення конспектів уроків розвитку зв'язного мовлення на складання творів Література: [рекомендована до курсу].	6/8
Разом		106/188

Завдання для самостійної (індивідуальної) роботи
(2 завдання на вибір у вигляді усної доповіді з презентацією або есе) з опертям на
трудові функції вчителя відповідно до Професійного стандарту:

1. На основі опрацювання науково-методичних джерел визначити засоби, методи прийоми навчання грамоти в Новій українській школі.
2. Створити добірку прикладів застосовування прийомів і методів на тему «Як зацікавити діяльністю дітей на уроках мовно-літературної освітньої галузі (українська мова)».
3. Навести приклади формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти на уроках української мови в умовах дистанційного навчання (клас за вибором студента)..
4. Обґрунтувати ефективність використання освітніх платформ у процесі навчання української мови (розробити рекомендації для студента-практиканта; продемонструвати приклади залучення учнів до пізнавальної діяльності).
5. Навести приклади завдань, які б сприяли формуванню у здобувачів початкової освіти здатності до взаєморозуміння та міжособистісної взаємодії.
6. Обґрунтувати вплив змісту навчального матеріалу на формування і розвиток у здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь (продемонструвати конкретними прикладами організації освітньої діяльності на уроках мовно-літературної освітньої галузі).
7. Укласти методичні рекомендації на теми (за вибором студента):
 - «Інтерактивні форми навчання у процесі формування комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти»;
 - «Засоби розвитку навичок усної взаємодії молодших школярів у початковій мовній освіті»;
 - «Робота з медіа-текстами» у процесі навчання української мови»;
 - «Опанування здобувачами початкової освіти початкових лінгвістичних знань у процесі дослідницької діяльності»;
 - «Інноваційні методи навчання української мови у початковій школі».
8. Підготувати і провести майстер-клас за темами (за вибором студента):
 - «Цифрова скарбничка: цікаві інструменти для уроків української мови у початкових класах»;
 - «Розвиток емоційного інтелекту здобувачів початкової освіти на уроках української мови»;
 - «Перетворюємо сторінки підручника на мультимедіа»;
 - «Електронний додаток як ресурс осучаснення і хбагачення методичного апарату підручника з української мови».
9. Підготувати наукову роботу на актуальну лінгвометодичну тему; взяти участь у науково-практичних заходах.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Вступ. Методика навчання грамоти

1. Методика навчання української мови як педагогічна наука. Завдання методики у контексті Концепції «Нова українська школа».
2. Мета і завдання початкового курсу мовно-літературної освіти. Змістові лінії Державного стандарту початкової освіти (2018 р.): зміст навчання та очікувані результати.
3. Зміст навчання та очікувані результати мовно-літературної освіти у чинних програмах 2018р., 2019 р. (під керівництвом Шияна Р. Б., під керівництвом Савченко О. Я.). Змістові лінії мовно-літературної освіти.
4. Компетентнісний підхід у початковій мовній освіті.
5. Наукові основи **методики навчання грамоти**. Лінгвістичні і психолого-педагогічні засади методики навчання грамоти.
6. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.
7. Чинні типові освітні програми і підручники з навчання грамоти. Навчально-методичний комплект з навчання грамоти.
8. Побудова процесу навчання грамоти за змістовими лініями Державного стандарту початкової освіти (2018 р.): «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища» («Досліджуємо мовлення»).
9. Добуквений (підготовчий) період. Основні освітні завдання добуквеного періоду. Зміст навчання та очікувані результати.
10. Методика реалізації змістової лінії «Взаємодіємо усно» в добуквений період.
11. Методика реалізації змістової лінії «Досліджуємо мовні явища» («Досліджуємо мовлення») в добуквений період (формування в учнів початкових уявлень про "слово", "речення", "розповідь").
12. Методика ознайомлення учнів із фонетичними уявленнями ("голосний звук", "приголосний звук", "твердий приголосний", "м'який приголосний") у добуквений період.
13. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями "склад", "наголос", "наголошений склад" у добуквений період.
14. Методика підготовки першокласників до письма в добуквений період.
15. Буквений період навчання грамоти: завдання, зміст навчання та очікувані результати. Реалізація змістових ліній Державного стандарту початкової освіти.
16. Структура та методика уроку читання на вивчення нового звука і нової букви. Інтегровані уроки читання та письма.
17. Прийоми навчання учнів читати прямі двобуквені склади ПГ - П'Г, двоскладові слова.
18. Види аналітико-синтетичних вправ у буквений період, вправи з розвитку мовлення та фонематичного слуху. Випереджувальний принцип звукового аналізу.
19. Способи, види, форми учнівського читання в буквений період.
20. Види словникових та словниково-логічних вправ, методика їх проведення в буквений період. Прийоми розкриття лексичного значення слова, виразів.
21. Навчання письма у буквений період. Коротка характеристика способів навчання письма. Основні вимоги щодо техніки і засобів письма.
22. Методика навчання учнів писати нову букву, склади, слова з новою буквою. Засвоєння на уроках основ правопису.
23. Різні види вправ на уроках письма. Прийоми запобігання можливим помилкам у письмі учнів.
24. Структура і методика уроків письма у буквений період.
25. Завдання післябуквеного періоду. Структура і методика уроків читання й письма в цей період.
26. Організація і завдання роботи з дитячою книжкою в період навчання грамоти.

Методика розвитку мовлення

1. Наукові основи методики розвитку мовлення учнів початкових класів (Види мовлення. Монолог і діалог. Усне (аудіювання і говоріння) і писемне (читання і письмо). Методи розвитку мовлення учнів).
2. Формування в учнів уявлень про мову і мовлення. Методика формування в учнів уявлень про текст, його тему, основну думку, будову тексту. Прийоми ознайомлення учнів із типами текстів. Робота над словом. Джерела збагачення словникового запасу учнів. Прийоми розкриття лексичного значення слів.
3. Методика розвитку зв'язного мовлення. Письмові **перекази**, їх класифікація. Структура і методика уроку письмового переказу. Учнівські **твори**, їх класифікація. Структура і методика уроку навчального твору. Методика аналізу учнівських творів і переказів. Критерії і норми оцінювання переказів і творів.
4. Види писемного ділового мовлення (записка, лист, вітальна листівка, запрошення, оголошення, sms-повідомлення та ін.) у початкових класах. Методика навчання писати ділові папери.

Методика вивчення мовної теорії у початковій школі

1. Значення і завдання початкового курсу української мови у контексті Концепції «Нова українська школа». Практична спрямованість курсу.
2. Методи навчання мови в початкових класах (евристичний, проблемний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний та ін.). Інтерактивні методи. Мовні вправи, їх значення, класифікація. Вимоги до вправ. Види мовного розбору. Методика їх проведення по класах.
3. Методика опрацювання **елементів синтаксису** (Формування поняття про речення. Вивчення типів речень за метою висловлювання і за інтонацією. Робота над засвоєнням понять "основа речення", "головні члени речення". Види вправ із синтаксису і пунктуації.).
4. Методика вивчення **елементів лексики** у початковій школі (Робота над усвідомленням прямого і переносного значення слова, багатозначністю й омонімією. Робота над синонімами й антонімами.)
5. Значення і завдання роботи над вивченням **морфемної будови слова** (Вивчення кореня слова. Методика вивчення основи слова і закінчення. Методика вивчення префікса і суфікса.).
6. Методика вивчення **частин мови** (іменника, прикметника, займенника, дієслова, числівника, прислівника, службових слів).
7. Типи уроків української мови в початкових класах. Сучасні вимоги до уроків мови. Структура і методика проведення уроків різних типів.
8. Методика вивчення **основ фонетики і графіки** (Голосні і позначення їх буквами. Методика проведення звукового та звуко-буквеного аналізу. Дзвінки і глухі приголосні звуки", "Алфавіт").
9. Методика навчання **орфографії** (Методика роботи над орфографічним правилом. Види орфографічних вправ і методика їх проведення.)

Критерії оцінювання знань студентів з дисципліни

Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, і виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план студента та/або залікову книжку за двома шкалами оцінювання: 100-бальною і ECTS.

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю у 3 семестрі – залік)**

Практичні (лабораторні) заняття										Самостійна робота (за додатковими індивідуальними питаннями)	Модульний контроль		Форма семестрової атестації – залік	
Максимальна кількість балів – 69										Максимальна кількість балів – 11	Максимальна кількість балів – 10	Максимальна кількість балів – 10		
ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ПЗ	ЛЗ	СР		МК	МК	
№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8	№9 ... № 13	№ 1 ... № 10		№1	№2		
3	3	3	3	3	3	3	3	15	30	11	5	5		

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю у 3 семестрі – залік)
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

Практичні (лабораторні) заняття										Самостійна робота (за додатковими індивідуальними питаннями)	Модульний контроль		Форма семестрової атестації – залік
Максимальна кількість балів – 69										Максимальна кількість балів – 11	Максимальна кількість балів – 10		Максимальна кількість балів – 10
СР	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	ПЗ	СР	СР/ ЛЗ	ЛЗ	СР	МК	МК	
№ 1	№ 2	№ 3	№ 4 ... № 8	№ 9 ... № 11	№ 10	№ 12	№ 13	№ 1 ... № 5, № 7, № 9- 10	№ 6, № 8		№ 1	№ 2	
3	3	3	15	3	6	3	3	24	6	11	5	5	

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю у 4 семестрі – екзамен)**

[illegible]

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю у 4 семестрі – екзамен)
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

<i>Практичні (лабораторні) заняття</i>										<i>Самостійна робота (за додатковими індивідуальними питаннями</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації – екзамен</i>
Максимальна кількість балів – 60										Максимальна кількість балів – 20	Максимальна кількість балів – 10	Максимальна кількість балів – 10
СР	СР	СР	ПЗ	СР	ЛЗ	СР	СР	СР	СР	СР	МК	
№ 14	№ 15	№ 16	№ 17	№ 18	№ 11	№ 12	№ 13	№ 14	№ 15		№ 3	
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20	10	

Критерії оцінювання студентів на практичних і лабораторних заняттях

Критерії оцінювання усних відповідей

Враховується:

- характер засвоєння матеріалу: обсяг, повнота, правильність та точність знань, рівень осмислення, міцність засвоєння, систематизованість, навички та вміння застосовувати вивчене на практиці в типових та змінених ситуаціях;
- якість відповіді: обґрунтованість, логічність, послідовність викладу, ступінь самостійності в судженнях, культура мовлення;
- вміння узагальнювати, виокремлювати, порівнювати якість виконання роботи.

№ п/п	Оцінка ECTS	Рівень	Критерії оцінювання
1	A 90–100	<i>високий рівень</i> сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - вільно володіє матеріалом, дає правильні, точні, повні ґрунтовні відповіді, підкріплені прикладами і презентацією власної позиції; - демонструє високий рівень знань навчальної програми з методики навчання української мови в початковій школі, отримані у процесі аудиторної, самостійної роботи; - орієнтується в системі методичних понять, науково правильно їх тлумачить; - використовує сучасну наукову термінологію; - методично грамотно розв'язує запропоновані завдання; - творчо підходить до виконання завдань; - вичерпно розкриває актуальні питання сучасної методики навчання української мови в початковій школі, пов'язує їх із суміжними дисциплінами; - володіє сучасними технологіями навчання молодших школярів української мови; - методично грамотно розробляє конспекти уроків та позаурочних заходів з української мови; - виконує всі завдання самостійної та індивідуальної роботи вчасно і якісно;

			- дотримується високої культури усного і писемного професійного мовлення.
2	В 82–89	<i>достатній рівень</i> сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - володіє достатньо високим рівнем знань із методики навчання української мови, дає відповідь на питання в основному повну, змістовну, підкріплену прикладами і власними судженнями; вміє зіставляти та узагальнювати навчальну інформацію; - розкриваючи питання, демонструє теоретичні знання, у цілому правильно використовує наукову термінологію, проте допускає несуттєві неточності, нечітко обґрунтовує власні думки; - добре орієнтується в системі методичних понять, але припускається поодиноких неістотних помилок у їх тлумаченні; - моделює на достатньому рівні плани-конспекти уроків, позаурочних заходів, використовуючи варіативні форми, методи і прийоми; - під час виконання завдань методичного характеру, зокрема розроблення конспектів уроків та позаурочних занять з української мови, допускає незначні неточності; - володіє на достатньому рівні культурою усного і писемного мовлення.
3	С 74–81	<i>середньо-достатній рівень</i> сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - дає відповідь на питання курсу недостатньо повну, але в цілому змістовну, підкріплену прикладами і власними судженнями; - добре володіє теоретичними знаннями з методики навчання української мови у початковій школі, отриманими у процесі аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, використовує наукову термінологію; - орієнтується в системі методичних понять, але припускається поодиноких неістотних помилок у їх тлумаченні; - розкриває правильно окремі актуальні питання методики навчання української мови, пов'язує їх із суміжними дисциплінами; - під час виконання завдань методичного характеру, зокрема розроблення конспектів уроків та позаурочних занять з української мови, допускає неістотні помилки; - володіє окремими сучасними технологіями навчання молодших школярів української мови; - виконав не менше як 75 % завдань самостійної та індивідуальної роботи; - у цілому дотримується норм літературної мови.
4	Д 64–73	<i>середній рівень</i> сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - дає неповну відповідь на основні питання курсу, не підкріплює її прикладами; - показує середній рівень знань матеріалу з основних тем курсу, викладає його поверхово; - ключові питання розкриває неповно, відтворює коротко матеріал основного посібника або за конспектом лекції; - не вміє грамотно проаналізувати зміст шкільної програми з української мови; - помиляється у визначенні базових методичних понять, у використанні наукової термінології; - незнайомий із сучасними технологіями, які застосовуються у процесі навчання учнів початкових класів української мови, та їх використанням у практичній діяльності; - допускає істотні помилки у розв'язанні конкретних методичних завдань; - не може продемонструвати творчий підхід до розв'язання завдань, пов'язаних із навчанням учнів української мови; - виконує більше половини завдань самостійної та індивідуальної роботи; - під час розроблення конспектів уроків допускає методичні помилки; - володіє на середньому рівні культурою усного і писемного мовлення.
5	Е	рівень сформованості	Здобувач освіти:

	60–63	загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання <i>нижче середнього</i>	- володіє загальними теоретичними відомостями з методики навчання української мови; - виявляє знання й розуміння основних положень дисципліни, але матеріал викладає неповно; - допускає значну кількість помилок у формулюваннях, визначеннях понять і термінів із методики навчання української мови; - не завжди може відповідь підтвердити прикладами; - припускається помилок у процесі виконання практичних завдань, - не завжди користується науковою термінологією; - допускає значну кількість методичних помилок у процесі розроблення конспектів уроків з української мови; - виконує більше половини завдань самостійної та індивідуальної роботи, але поверхово висвітлює матеріал.
6	FX 35–59	<i>низький рівень</i> сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - виявляє незнання теоретичного матеріалу з методики навчання української мови або демонструє поверхове його висвітлення, не наводить відповідних прикладів; - неповно розкриває ключові питання, використовує при цьому інформацію переважно з конспекту лекцій; - помиляється у визначенні методичних понять, не знає більшості визначень, не використовує наукової термінології; - незнайомий із сучасними технологіями, які застосовуються у процесі навчання учнів початкових класів української мови, не використовує їх у практичній діяльності; - допускає істотні помилки у розв'язанні конкретних методичних завдань, складанні конспектів уроків та позаурочних занять; - відсутній творчий підхід у вирішенні практичних завдань навчання молодших школярів мови; - не виконує більше половини завдань самостійної та індивідуальної роботи; - методично неграмотн о розробляє конспекти уроків з української мови; - виявляє низьку культуру усного і писемного мовлення.
7	F 1–34	<i>дуже низький</i> рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання	Здобувач освіти: - на елементарному рівні володіє загальними теоретичними відомостями з методики навчання української мови; - не знає визначень методичних понять, не використовує наукової термінології; - не може робити самостійні висновки, узагальнення; - не завжди може елементарно розкрити питання під час відповіді; - не усвідомлює методи, прийоми, засоби організації освітньої діяльності на уроках української мови; - допускає істотні помилки у розв'язанні конкретних методичних завдань; - незнайомий із сучасними технологіями, які застосовуються у процесі навчання учнів початкових класів української мови; - не виконує завдання для самопідготовки до практичних і лабораторних занять; - не виконує завдань самостійної роботи, індивідуальних творчих і науково-пошукових завдань; - виявляє дуже низьку культуру усного і писемного мовлення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Вашуленко М. С. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
2. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Метод. посіб. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
3. Вашуленко М. С., Вашуленко О. В. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018.
4. Вашуленко М. С., Дубовик С. Г. Українська мова та читання : підручник для 2 класу ЗЗСО (у 2 ч.). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 144 с.
5. Вашуленко М. С., Васильківська Н. А., Дубовик С. Г. Українська мова та читання : підручник для 3 класу ЗЗСО (у 2 ч.). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с.
6. Вашуленко М. С., Васильківська Н. А., Дубовик С. Г. Українська мова та читання : підручник для 4 класу ЗЗСО (у 2 ч.). Київ : Видавничий дім «Освіта», 2021. 168 с.
7. Вашуленко О.В. Формування у молодших школярів умінь створювати власні висловлювання на уроках літературного читання / [Електронне видання]: методичні рекомендації. Київ: Педагогічна думка, 2020. 71 с.
8. Державний стандарт початкової освіти. *Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1–2 класи*. Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. С. 92–122.
9. Державний стандарт початкової освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
10. Дівакова І. Українська мова. Усні та письмові перекази. Збірник текстів. 1–4 класи. Київ, 2014. 88 с.
11. Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
12. Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка; за заг. ред. Н. В. Гудими. Кам'янець-Подільський : Друк-сервіс, 2018. 166 с.
13. Коваль Г., Деркач Н., Наумчук М. Методика викладання української мови. Навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2018. 287 с.
14. Колупасєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с. С. 65 – 86).
- 15.
16. Котик Т.М. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчально-методичний посібник для студентів дистанційної форми навчання спеціальності «Початкова освіта». Івано-Франківськ, 2015. 295 с.
17. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі : навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання педагогічних закладів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта / упорядник Н. О. Янко. Чернівці : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2021. 92 с.
18. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С.Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2011. 364 с.
19. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу (затверджено наказом МОН України від 27. 08. 2019 р. № 1154). *Учитель початкової школи*. 2019. № 9. (вкладка);
20. Наказ МОН від 16.09.2020 №1146 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи».
21. Нова українська школа: Порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
22. Пономарьова К. І., Гайова Л. А. Українська мова та читання : підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 4 частинах). Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 80 с.
23. Пономарьова К. І., Гайова Л. А. Українська мова та читання : підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 4 частинах). Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. 80 с.

24. Пономарьова К. І., Гайова Л. А. Українська мова та читання : підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 частинах). Київ : УОВЦ «Оріон», 2021. 160 с.
25. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови: методичний посібник. Київ: КОНВІ ПРІНТ, 2020. 88 с.
26. Савченко О.Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
27. Савченко О. Закон України «Про освіту»: коментар у контексті проблем реформування початкової освіти. *Початкова школа*. 2018. № 1.
28. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 013 «Початкова освіта». URL: <https://cutt.ly/gJUf9v0>
29. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1–2 та 3–4 класи. Київ : Видавництво «Світоч», 2019. С. 114 – 125. С. 244–254.

Інтернет-ресурси:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
2. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
3. Інклюзивне навчання. URL: <https://mon.gov.ua/tag/inklyuzivne-navchannya?&type=all&tag=inklyuzivne-navchannya>
4. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh/pratsvnikv-navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-organizatsiya-dyalnost-uchnvpochatkovikh-klasv-zakladv-zagalno-seredno-osviti-avt-krik-m-yu-danilova-l-/>
5. На урок. Освітній проєкт : веб-сайт. URL : <https://naurok.com.ua>
6. Нова українська школа : веб-сайт. URL : <https://nus.org.ua>
7. Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-u-20242025-navchalnomu-rotsi>.
8. Стандарти вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
9. Типові освітні програми для 1-2-х класів Нової української школи, розроблені під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2706-tipov-osvtn-programi-dlya-1-2-h-klasv-nush>
10. Типові освітні програми для 3–4 класів НУШ(Савченко О. Я.) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/3-4-dodatki.pdf>
11. Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-u-20242025-navchalnomu-rotsi>.
12. «Українська мова» підручник для осіб з особливими освітніми потребами (F 70) 2 клас (авт. Висоцька А. М., Блеч Г. О.) <https://imzo.gov.ua/>
13. «Українська мова» підручник для осіб з особливими освітніми потребами (F 70) 3 клас (авт. Висоцька А. М.) <https://imzo.gov.ua/>
14. «Українська мова» підручник для осіб з особливими освітніми потребами (H 90) 4 клас (авт. Кульбіда С. В.) <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/4-klas/17-pdruchniki-dlya-osb-z-osoblivimi-osvtnmi-potrebami-4-klas/ukrainska-mova-pdruchnik-dlya-osb-z-osoblivimi-osvtnmi-potrebami-n-90-4-klas/>
15. Хворостова О. В. "Навчання має бути веселим..." Поради вчителю української мови та літератури щодо роботи в інклюзивному класі. <https://naurok.com.ua/navchannya-mae-buti-veselim-poradi-vchitelyu-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-schodo-roboti-v-inklyuzivnomu-klasi-14274.html>

Додаткова література

1. Антонова О. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». Київ: Генеза, 2019. 96 с.
2. Атаманенко О. Є. Конспект уроку з української мови для 4 класу для дітей з особливими освітніми потребами (іменник). <https://vsimosvita.com/konspekt-uroku-z-ukrayinskoyi-movy-dlya-4-klasu-dlya-ditej-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy-imennyk/>
3. Бадер В. І. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів. 1–4 класи: Навч. пос. Донецьк: ВДБВ «ДОНБАС», 2013. 160 с.
4. Бадзюк О. Розвиток мовлення. Написання докладного переказу. II цикл навчання (3–4 класи). *Початкова школа*. 2020. № 5–6.
5. Баранова Н., Коцур Н. Дослідницька та експериментальна діяльність в умовах НУШ. *Початкова школа*. 2019. № 9.
6. Бурлака С. «Що ж ти нам, весно, принесла...». *Початкова школа*. 2019. № 6.
7. Василега Ольга. Адаптаційно-ігровий цикл навчання: урахування вікових особливостей дітей 6–8-річного віку в контексті впровадження НУШ. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9.
8. Вашуленко М., Дубовик С. Методичні рекомендації до роботи за новим підручником «Українська мова», 2 клас. *Початкова школа*. 2019. № 7.
9. Вашуленко М., Вашуленко О. Про роботу за Букварем нового видання. *Початкова школа*. 2018. № 8.
10. Вашуленко М., Дубовик С. Тематично-календарне планування з української мови, 2 клас. *Початкова школа*. 2019. № 8.
11. Вашуленко М., Дубовик С. Формування в учнів початкових класів дослідницьких умінь на матеріалі програмового курсу української мови. *Початкова школа*. 2020. № 3. № 4.
12. Вільчинська Т., Федорович Л. Буква «Ш» усіх вітає – їх аж дві шипшина має. Бінарний урок у 1-му класі. *Учитель початкової школи*. 2020. № 1. С.26–28.
13. Гетьман Оксана. Щоб у навчанні мати успіхи помітні, освоюєм стратегії новітні. Застосування прийомів розвитку критичного мислення. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9.
14. Гойда Т. Урок навчання грамоти (читання), 1 клас (за підручником К. Пономарьової «Українська мова. Буквар»). 1 клас. Частина 2). *Початкова школа*. 2020. № 9.
15. Губрева С. Вправи для розвитку критичного мислення. *Початкова школа*. 2019. № 11.
16. Гуцалюк Т. У дивосвіті мови (Квест для учнів 2 класів). *Початкова школа*. 2019. № 2.
17. Дейнека К. Урок зв'язного мовлення у 2 класі. *Початкова школа*. 2020. № 10.
18. Дробчак Я., Кутняк І. Урок-мандрівка як засіб формування в учнів початкової школи ключових компетентностей. *Початкова школа*. 2019. № 6.
19. Заєць Л. Інтегрований урок навчання грамоти та курсу «Я досліджую світ», 1 клас. *Початкова школа*. 2019. № 9.
20. Захарійчук М. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом з української мови до підручника «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 1» (автор М. Д. Захарійчук). *Початкова школа*. 2020. № 9.
21. Захарійчук М. Реалізація завдань Нової української школи на основі навчального змісту Букваря (авт. М.Захарійчук). *Початкова школа*. 2018. № 8.
22. Здорова В., Джулинська І., Павленко Л., Шевченко О. ЛЕГО-технологія для української мови. *Початкова школа*. 2019. № 12.
23. Зозуляк А. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в системі навчання за науково-педагогічною програмою «Інтелект України». *Початкова школа*. 2019. № 2.
24. Іщенко О., Логачевська С. Інтегрований підручник як основа формування «компетенцій майбутнього» в учнів Нової української школи. *Початкова школа*. 2019. № 2.
25. Іваненко О. Розвиток емоційного інтелекту на прикладі складання есе. *Початкова школа*. 2019. № 8.
26. Карпищенко Наталія, Кузнецова Світлана. Овочі смачненькі, гарні і корисні приємно нам вивчати і куштувати, звісно! Конспект занять інтегрованого навчального дня у 1-му класі. *Учитель початкової школи*. 2020. № 7 – 8.
27. Кистанчук Н. Урок-казка з української мови в 1 класі. *Початкова школа*. 2020. № 9.

28. Киян Л. «Робот», «річка», «рід» – тепер ми вивчаєм букву «Р». Інтегрований урок у 1-му класі. *Учитель початкової школи*. 2020. № 7–8. (Електронна частина. С.31)
29. Клименко А. Система вивчення будови слова у початковій школі. *Початкова школа*. 2015. № 5.
30. Космовський Б. Конструювання і моделювання в Новій українській школі. *Початкова школа*. 2019. № 6.
31. Костенко О. Ми хочемо, щоб подружились з нами частини мови і комп'ютерні програми. Урок української мови у 3-му класі. *Учитель початкової школи*. 2020. № 1. С.23–25.
32. Котяхова Н. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів у контексті Нової української школи. *Початкова школа*. 2019. № 6.
33. Красоткіна Н. Розвиваємо у дітей спостережливість. *Початкова школа*. 2018. № 1.
34. Кріль О. Формування громадянських та соціальних компетентностей у молодших школярів. *Початкова школа*. 2019. № 9.
35. Крюкова О. Урок української мови, 2 клас. *Початкова школа*. 2019. № 5.
36. Кузнецова С. Комбінований урок-подорож з української мови, образотворчого мистецтва та музичного мистецтва в 3 класі. *Початкова школа*. 2019. №11.
37. Курило В., Остроуменко А. Створення успішного освітнього середовища для гармонійного розвитку молодшого школяра. *Початкова школа*. 2019. № 2.
38. Куріпта В. У грі вивчати букви веселіше. Урок пройде цікаво і жвавіше. Ігри з навчання грамоти у 1-му класі. *Учитель початкової школи*. 2020. № 1. С.32–35.
39. Лаврів Н. Квест «Мандрівка країною знань». *Початкова школа*. 2019. № 5. (є цікаві завдання).
40. Лапуренко В. Журавлики-журавлі (4 клас). *Початкова школа*. 2019. № 9
41. Лизак Н. Мета і завдання уроків читання у післябукварний період навчання грамоти. *Початкова школа*. 2019. № 2.
42. Лобчук О. Формування мовленнєвого етикету у молодших школярів. *Початкова школа*. 2017. № 7.
43. Марченко Л. Система вправ з розвитку критичного мислення на уроках в початкових класах. *Початкова школа*. 2018. № 1.
44. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя / Волошенюк та ін.; за ред.. Волошенюк О.В., Іванова В.Ф. Київ: ЦВП, АУП, 2018 р.
45. Мельник О. Підготовка вчителів початкових класів до формування емоційного інтелекту учнів. *Початкова школа*. 2019. № 11.
46. Митник О., Стрижак А. Система завдань, спрямованих на формування комунікативних умінь як складової соціальної успішності молодшого школяра. *Початкова школа*. 2019. № 9.
47. Михайленко Т. Перевірні роботи з української мови, 4 клас. *Початкова школа*. 2019. № 4.
48. Навчання української мови в 3 класі / М.С. Вашуленко, Н.А. Васильківська, С.Г. Дубовик. К. : Видавничий дім “Освіта”, 2020. 160 с.
<https://ru.calameo.com/read/005702959d08b3c288083?page=1&view=slide>
49. На допомогу педагогу загальноосвітнього навчального закладу / Укл.: Л.О. Прядко, О.О. Фурман / Методичний посібник. Суми: РВВ СОІППО. 2015. 52 с.
50. Петрик О. Реалізація комунікативно-діяльнісного підходу у мовно-мовленнєвій освіті молодших школярів. *Початкова школа*. 2019. № 6.
51. Пилипенко Т. Урок розвитку зв'язного мовлення, 3 клас (робота над твором-міркуванням). *Початкова школа*. 2017. № 3.
52. Полякова І. Стратегія «Фішбоун», варто знати, системне мислення дасть змогу розвивати. Можливості використання стратегії «Фішбоун» у роботі з молодшими школярами. *Учитель початкової школи*. 2020. № 7–8. С.18–21.
53. Пономарьова К.І. Компетентнісний підхід у навчанні грамоти першокласників. *Початкова школа*. 2012. № 9.
54. Пономарьова К. Особливості навчання української мови в 3 класі. *Початкова школа*. 2020. № 9.
55. Пономарьова К.І. Пріоритети в навчанні грамоти першокласників НУШ. *Початкова школа*. 2018. № 8.
56. Приходько Алла. Розвиваємо і збагачуємо мовлення учнів. *Початкова школа*. 2020. № 7.

57. Рондяк Л. Технології формування партнерської взаємодії учнів у практичній підготовці майбутніх учителів початкових класів. *Початкова школа*. 2019. № 6.
58. Савченко О. Закон України «Про освіту»: коментар у контексті проблем реформування початкової освіти. *Початкова школа*. 2018. № 1.
59. Сібільова А., Зданевич Н. Диференційовані завдання з української мови для 2 класу. *Початкова школа*. 2018. № 1.
60. Сінна І. «Екскурсія» до друкарні. Урок української мови в 3 класі. *Початкова школа*. 2019. № 12.
61. Сінна І. Урок української мови в 3 класі («Екскурсія» дитячими театрами). *Початкова школа*. 2020. № 4.
62. Слюсар Юлія. Навчатися з набором лего цікаво, весело і легко. *Учитель початкової школи*. 2020. № 7 – 8.
63. Собко В. Мова єдина у кожного з нас, будемо вивчати її повсякчас. Виховання інтересу до рідного слова. *Учитель початкової школи*. 2020. № 7–8.
64. Собко В. О. Орфографічний словник для учнів початкових класів: посіб. для загальноосвіт. навч. закл. / за ред. М.С. Вашуленка. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2016. 224 с.
65. Собко В. О., Демидчик Г.С., Вишник О. О. Словник синонімів, антонімів і найпоширеніших фразеологізмів для учнів початкових класів: посіб. для загальноосвіт. навч. закл. / за ред. М.С. Вашуленка. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2016. 136 с.
66. Собко В. Словник як засіб реалізації компетентнісного підходу. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9.
67. Трачук О. Добра справа для природи. *Початкова школа*. 2018. № 1.
68. Трофіленко В. Робота над розвитком мовлення учнів – важлива складова мовленнєвої компетентності. *Початкова школа*. 2019. № 7.
69. Хиляк О. В. Тематичні картки з української мови для інклюзивної форми навчання <https://vseosvita.ua/2-4yas>
- 70.
71. Чадукова О. Інтегрований урок з використанням інтелект-карти у 3 класі. *Початкова школа*. 2019. № 2.
72. Черноус З. Інтегрований урок, 3 клас. (*Читання. Українська мова. Я у світі. Музика. Трудове навчання. Образотворче мистецтво*) *Початкова школа*. 2019. № 12.
73. Шаповалова Т. Ранкові зустрічі. Тиждень 5 «Осінь мозаїка». *Початкова школа*. 2019. № 9.
74. Щербакова В. В. Урок навчання грамоти в інклюзивному класі (1 клас, післябукварний період). <https://naurok.com.ua/urok-navchannya-gramoti-v-inklyuzivnomu-klasi-1-klas-pislyabukvarniy-period-34160.html>
75. Юрченко Оксана. Навчання в радість. Способи мотивування молодших школярів до навчання у школі. *Учитель початкової школи*. 2019. № 9.
76. Ягупа І. Інтегровані заняття у 1 класі. *Початкова школа*. 2019. № 2. (Тема тижня «Зима»)
77. Ягупа І. Інтегровані заняття у 1 класі. *Початкова школа*. 2018. № 1.
78. Якименко С., Авраменко К., Тимченко А., Філімонова Т., Іванець Н. Інтегрований навчальний день у 2 класі. *Початкова школа*. 2019. № 4. (за навчальною програмою «Світ, в якому я живу» професора С. Якименко Миколаївського НУ ім. В.О.Сухомлинського. Галузі: мовно-літературна; інформативна; природнича; математична)
79. Ярмчук Т. Мандрівка Всесвітом (4 клас). *Початкова школа*. 2019. № 2.